

388

Juny 2015 • revista mensual
Any 35è • PVP 3,00 €
edita Fundació Roca i Galès

cooperació
CATALANA

Diada Internacional.
Tria cooperativa
COOP
Tria equitat
de les cooperatives. 2015

L'economia cooperativa en el canvi d'època, per Joan Subirats.

Entrevista: Federación de Cooperativas de Agua Potable de Buenos Aires.

ISSN 1133-8415

9 771133 841150

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenció de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmic, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS
AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1ª · 08010 BARCELONA · Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gijg@gonzalezauditores.com

“un servei jurídic compromès i de qualitat”

 Col·lectiu Ronda
ASSESSORIA JURÍDICA LABORAL ECONÒMICA SOCIAL

Barcelona - Cerdanyola - Granollers
Mataró - Mollet del Vallès - Rubí
despatxos associats:
Girona · Lleida · Tarragona · Tortosa · Vilafranca del P.

www.cronda.coop
crondaweb@cronda.coop

Cooperativisme i economia social

- Assessorament integral a cooperatives, associacions, fundacions i altres entitats d'economia social · Autoocupació i plans d'empresa · Consultoria i auditoria · Mediació en conflictes societaris

Drets de les persones i els col·lectius

- Dret civil, penal i administratiu · Dret de família · Separacions, divorcis · Danys i perjudicis · Accidents de circulació i de treball · Arrendaments · Dret fiscal · Habitatge, urbanisme i medi ambient · Estrangeria · Violència de gènere

Defensa dels treballadors/es

- Assessorament laboral i Seguretat Social · Acomiadaments · Reclamacions · Dret sindical · Regulació d'ocupació · Negociació col·lectiva · Pensions · Accidents i prevenció de riscos laborals · Malalties professionals · Plans de pensions

SUMARI

4 / TORNAVEU

Montserrat Sitjes, mestra pintora

5 / EDITORIAL

Diadacoop 2015

6 / EL NOSTRE MÓN

Agnès Giner

9 / COOPERATIVES DE CATALUNYA

Financoop i el finançament de les cooperatives

Confederació de Cooperatives de Catalunya

10 / LES NOSTRES COOPERATIVES

COVECA SCCL, la cooperativa dels veterinaris de Catalunya.

Pep Valenzuela

13 / ENTREVISTA

Federación de Cooperativas de Agua Potable y Saneamiento de la Provincia de Buenos Aires

"Aigua cooperativitzada: servei públic a l'abast de tothom".

Montse Pallarés

16 / INTERNACIONALITZACIÓ COOPERATIVA

Cooperatives agràries a Romania: mirar al futur

Enric Dalmau

18 / FINANCES COOPERATIVES

Trobada de Coop57. Ser valents i innovar per abastar nous reptes

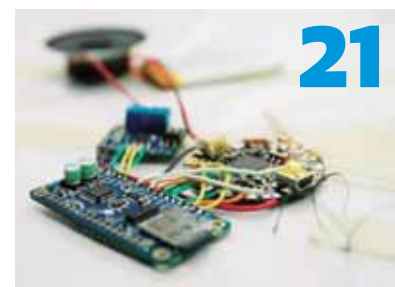
Raimon Gassiot

21 / ECONOMIA COOPERATIVA

L'economia cooperativa en el canvi d'època

Joan Subirats

23 / OPINIÓ

Educar el sentit de la iniciativa i la cooperació per emprendre

Daniel Jover

24 / OPINIÓ

La valenciana presa als EUA per endur-se la seva filla, surt de la presó

Esteve Puigferrat

25 / RESSENYA

La economia desenmascarada de Max-Neff, M – Smith, P. B.

Josep Busquets

27 / BIBLIOTECA

Donació de llibres Retalls

Elisenda Dunyó

CRÈDITS

Editora Fundació Roca i Galès Redacció i Administració Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - Fax 93 487 32 83 - cc@rocagales.cat - www.rocagales.cat - Twitter: @rocagales
Coordinació Agnès Giner. Consell assessor Margarida Colomer, Miquel Corna, Enric Dalmau, Raimon Gassiot, Agnès Giner, Ma. Lluïsa Navarro, Xavi Palos, Jordi París, Joseba Polanco, Esteve Puigferrat, Olga Ruiz i Quim Sicília. Els autors són responsables dels articles signats. Ni la direcció de la revista ni els editors comparteixen per força les opinions que puguin reflectir els textos aquí inscrits. Foto portada: Diada Internacional de les Cooperatives 2015 © ICA / ACI. Disseny, maquetació i producció Gina Rosquelles i Pol-len edicions, sccl Dipòsit legal B-22.823/80 I.S.S.N. 1133-8415.
Aquesta revista ha estat impresa sobre paper certificat FSC® i amb tintes provinents d'olis vegetals

Amb el suport de:

Un parell de preguntes (que en són tres) a Montserrat Sitjes Carreres (Barcelona, 1940), mestra pintora

1

Què et sembla atractiu del cooperativisme?

La unió d'esforços per a treballar conjuntament i aconseguir que un grup de persones, a través d'una empresa cooperativa, es guanyin la vida. Amb una participació social, democràtica i no especulativa. A la vegada, les virtuts solidàries del cooperativisme el fa atractiu a la gent jove i permet tirar endavant a moltes persones que no podrien fer-ho sense una ajuda col·lectiva.

2

Com i quan vas conèixer el cooperativisme?

Fa molts anys vaig començar a desenvolupar la meua feina artística amb una cooperativa de Gràcia. Aquella primera experiència cooperativa ens va proporcionar espai on treballar i també una forma d'organitzar-nos per a realitzar la nostra tasca. Estic molt contenta d'haver participat en aquell projecte i en aquell model d'empresa. Actualment, encara sóc sòcia de dues cooperatives, una de consum i una altra de serveis.

3

Què penses de la intercooperació?

Crec que la intercooperació permet que diferents sectors portin a terme projectes que individualment no podrien tirar endavant. En aquesta època de crisi, el fet que les empreses cooperatives col·laborin entre si i tinguin relacions directes per a oferir conjuntament productes i serveis és la millor manera per a aconseguir beneficis, per a poder competir en el mercat.

Tria cooperativa, tria equitat

Des de l'any 1923 se celebra, el primer dissabte de juliol, la Diada Internacional de les Cooperatives promoguda per l'Aliança Cooperativa Internacional i, des de fa vint-i-un anys, també per les Nacions Unides.

Aquesta 93a. edició se celebra el proper 4 de juliol amb el lema mundial **Tria cooperativa, tria equitat**. La intenció d'enguany és doncs incidir en com les cooperatives contribueixen a l'equitat en el context global d'agreujament de la desigualtat.

Tal com remarca el Manifest de l'Aliança Cooperativa Internacional 2015, en la cooperativa la paraula **equitat** pren 3 significats: L'adhesió lliure i voluntària i el principi d'una persona, un vot, garanteixen una estructura equitativa i no discriminatòria.

L'empresa cooperativa treballa per atendre les necessitats i aspiracions de les persones membres i per promoure el desenvolupament sostenible de la societat, de manera que distribueix la riquesa d'una manera més justa i equitativa.

Finalment, les cooperatives ofereixen a les persones productores, treballadores i consumidores integrar-se la societat i accedir a béns, serveis i beneficis en una cultura de l'equitat i la diversitat.

Des de la revista Cooperació Catalana us animem a totes les cooperatives a celebrar-la així com a adherir-vos al Manifest i a la celebració d'enguany. Trobareu tota la informació a:

<http://diadacooperativisme.blogspot.com.es>
i www.aracoop.coop/dic. ■

LA COBERTA/ Tria cooperativa, tria equitat

Foto: Diada Internacional de les Cooperatives 2015 © ICA / ACI

El Barça i els valors cooperatius

@agustibenedito

Amb la col·laboració de la Fundació Roca Galés, el precandidat a la presidència del FC Barcelona Agustí Benedito, el dijous dia 2 de juliol, a les 6 de la tarda, convoca un acte a la seva seu electoral, al carrer Aragó, 283 (edifici CAPSA) de Barcelona, en el qual exposarà la seva visió sobre la relació del Futbol Club Barcelona amb el cooperativisme, l'associacionisme i les entitats del tercer sector.

La condició d'entitat democràtica i plural i la composició popular de la seva massa social haurien de ser elements fonamentals de la identitat del Barça i factors centrals del plantejament estratègic de Club i, en conseqüència, també eixos explícits de gestió i objecte de les millors pràctiques.

El Barça també necessita actualitzar la concreció del seu paper com a organització de la societat civil catalana i sistematitzar-ne la materialització en el seu comportament corporatiu i en la tota relació amb el seu entorn social i ambiental.

Pels aquests motius, les relacions del Barça amb l'associacionisme, el cooperativisme i el tercer sector han de ser sistemàtiques i intenses, tant per a ajudar el Club a millorar les seves pràctiques, com per a contribuir a la difusió dels valors de la cooperació i la implicació cívica dels ciutadans.

Més informació, a:
organitzacio@agustibenedito.com. ■

Fe d'errates de l'Olivera

"En la 4a línia del segon paràgraf de la columna central de la ressenya del llibre *L'Olivera: terra i gent*, publicada a Cooperació Catalana 387 de maig 2015, hi havia de figurar "Jaume Botey" en comptes del nom de l'autor de la ressenya".

Alternativa 3, premiada per la Fundació Irla

La cooperativa, pionera en la introducció del comerç just a Catalunya, rep el premi Memorial Lluís Companys durant la Nit Irla.

La cooperativa Alternativa 3 ha rebut el reconeixement de la Fundació Irla a través del premi Memorial Lluís Companys, que distingeix persones o entitats que destaquin en la seva acció social.

En un acte que va tenir lloc el 5 de maig, Antonio Baile, president d'Alternativa 3, va recollir el guardó en la categoria col·lectiva. Altres anys, el premi Memorial Lluís Companys ha reconegut Mireia Font, el projecte barri Cooperatiu i el Taller Àuria. En la seva edició del 2015, la Fundació Irla també ha premiat l'activista Gabriela Serra, el jutge Santiago Vidal i La Comissió per la Dignitat. Alternativa 3 és una cooperativa de treball, amb seu a Terrassa, pionera en la introducció del comerç just a Catalunya amb la instal·lació de la primera i, fins avui, única torradora i envasadora de cafè de comerç just a Catalunya, a més de principal majorista de comerç just a Catalunya. Alternativa 3 es va crear el 1992, i des del 1999 és membre de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya.

Més informació, a:
www.irla.cat/nitirla i www.alternativa3.com. ■

La Cooperativa Sant Roc d'Albesa celebra el seu 50è aniversari

El dissabte 6 de juny, la Cooperativa Agrària Sant Roc d'Albesa (la Noguera) va celebrar el cinquantenari de la seva fundació. En l'actualitat, aplega gairebé dos-cents socis productors, que produeixen anualment uns 10 milions de quilos de fruita —principalment de pinyol— i més de 5 milions de quilos de cereals.

El 70% del pes de la fruita collida correspon a préssecs i nectarines; el 25%, a peres; i el 5%, a pomes. La comercialització es fa a través de la cooperativa de segon grau ActelGrup, a la qual està associada la cooperativa d'Albesa. De cereals, se'n fan uns 5,2 milions de quilos anuals. D'aquests quilos, 3 milions són de blat de moro; 2 milions, d'ordi; i 200.000, de blat. La cooperativa disposa d'un molí propi, en el qual elabora farina per a pinsos amb una part de la seva producció de cereals. A més, forma part de la cooperativa de segon grau Cotècnica, especialitzada en alimentació animal.

Josep Maria Codina, president de la cooperativa d'Albesa, va explicar que “el nostre objectiu és mantindre i augmentar la producció per tal de garantir uns volums mínims a la cooperativa i treballar perquè els nostres socis tinguin un rendiment mitjà de l'explotació que sigui competitiu”.

Els actes commemoratius de l'aniversari van incloure la descoberta d'una placa commemorativa i un dinar de germanor amb socis i familiars, amb l'assistència d'unes quatre-centes persones. Va presidir la celebració Ramon Farré, delegat del Govern de la Generalitat a Lleida. ■

Premi per a l'escola Cooperativa El Puig d'Esparreguera

Els alumnes de cinquè de primària de l'escola El Puig d'Esparreguera han estat un dels guardonats del Premis Baldiri Reixac 2014-2015, en la seva trenta-setena edició. L'acte de lliurament dels premis als Alumnes va tenir lloc el diumenge 7 de juny al Casal de l'Espluga de Francolí. Els Premis Baldiri Reixac són convocats per la Fundació Lluís Carulla amb la col·laboració del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Oberta de Catalunya. Els premis als alumnes s'atorguen, com a reconeixement del seu contingut i qualitat, a treballs escolars redactats en català sobre qualsevol àrea de coneixement.

En el cas dels alumnes de la Classe del Bruixot de cinquè de primària de l'escola Cooperativa El Puig d'Esparreguera, es tracta d'un pòster informatiu que han realitzat, juntament amb els seus mestres, després de dur a terme un projecte de treball sobre Sant Salvador de les Espases, antic castell d'Esparreguera. La idea de fer aquest treball va sorgir de la detecció de la necessitat de dotar d'un punt d'informació l'ermita per tal que els visitants potencials disposin d'informació del passat i el present de l'indret. L'escola El Puig, SCCL és una cooperativa d'ensenyament formada per tots els pares, tutors i/o representants legals dels alumnes que hi reben educació. Va ser creada l'any 1970 per tal de donar cobertura jurídica a l'escola i fer viable socialment i econòmicament el seu projecte educatiu. Ja des dels seus inicis, l'assemblea de cooperativistes va definir l'ideari de l'escola, que, avui dia, continua sent vigent amb tota la seva força: catalana, plural, laica i deslligada de qualsevol organització política o religiosa.

Més informació, a: www.escolaelpuig.cat. ■

Diadacoop 2015

Coincidint amb la Diada Internacional de les Cooperatives, el proper dissabte 4 de juliol tornem a celebrar la Diada del Cooperatisme 2015.

Organitzada per la Comissió Diadacoop, amb el suport de la Fundació Roca i Galès i les federacions de cooperatives de Catalunya, la cita d'enguany té lloc el mateix dissabte 4 de juliol a les 21:00h al jardinet de Can Fabra de Sant Andreu de Palomar (c. Segre, 24-32) de Barcelona, i consistirà en la lectura del manifest de l'Aliança Cooperativa Internacional, diversos parlaments sobre les cooperatives de Catalunya, un sopar popular (10 euros per persona) i música i ball.

Tota la informació estarà properament disponible al blog de la Diada: <http://diadacooperativisme.blogspot.com>. L'Aliança Cooperativa Internacional (ICA) va començar a promoure aquesta cita el 1923 i a casa nostra es va festejar massivament durant els anys 30. La trobada anual serveix per recuperar l'esperit històric del moviment però també per a demostrar que actualment l'opció cooperativista s'aferma com el model empresarial capaç de superar el capitalisme.

Podeu fer una reserva pel sopar popular escrivint-nos a: diadacooperativisme@gmail.com.

Més info: <http://diadacooperativisme.blogspot.com.es> i www.aracoop.coop/dic. ■

Portes obertes al Centre de Documentació Cooperativa

Els dies 23 i 30 de juny i el 2 de juliol, la Fundació Roca i Galès se suma a la convocatòria de portes obertes d'Aracoop arrel de la celebració de la Diada Internacional de les Cooperatives del dia 4 de juliol.

Així els dimarts 23 i 30 de juny i el dijous 2 de juliol hi haurà portes obertes al Centre de Documentació Cooperativa en l'horari de 10 h a 13h i de 17h a 19h. Cadascun d'aquests dies es realitzarà una visita comentada als fons bibliogràfics, hemeroteca i arxiu documental a les 12h del migdia.

Altrament, el dimarts 30 de juny a les 5 de la tarda està prevista la presentació de la biografia del cooperativista Andreu Cortines i Jaumot, a càrrec de l'autor Josep Edo i Puertas. Per aquesta activitat és imprescindible inscriure's al web d'Aracoop: www.aracoop.coop/Dic/22-juny-4-juliol/

La Fundació Roca i Galès ja va realitzar una Jornada de Portes obertes el passat 4 de juny arrel de la celebració del Dia de l'Associacionisme Cultural del Govern de Catalunya, una jornada dedicada a posar en valor el pes i la força de l'associacionisme cultural català.

www.rocagales.cat
@rocagales. ■

ASSEMBLEES 2015

FEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE TREBALL DE CATALUNYA

Data: 18 de juny

Hora: 15:30 a 20:00

Lloc: Auditori Barcelona Activa (c. Llacuna, 162-164 de Barcelona)

Inscripcions i documentació a: www.cooperativest treball.coop

FEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE CONSUMIDORS I D'USUARIS DE CATALUNYA

Data: 30 de juny

Hora: 17 h. primera convocatòria. 17:30 h. segona convocatòria.

Lloc: Premià 15, baixos de Barcelona
Info: www.fccuc.coop

FEDERACIÓ DE COOPERATIVES D'ENSENYAMENT DE CATALUNYA

Data: 25 de juny

Hora: 17.00 h.

Lloc: Escola Jeroni de Moragas (c. Panamà 18) de Barcelona.

Info: www.escolescooperatives.cat

FEDERACIÓ DE COOPERATIVES D'HABITATGES DE CATALUNYA

Data: 2 de juliol

Hora: 11 h.

Lloc: c. Premià, 15, 1r de Barcelona
Info: www.fedcoophabitcat.org

FEDERACIÓ DE COOPERATIVES AGRÀRIES DE CATALUNYA

Data: 22 de maig

Hora: 10:30 h.

Lloc: Llotja de Lleida (A. Tortosa, 4 de Lleida)

Info: www.cooperativesagrariies.cat. ■

Financoop i el finançament de les cooperatives

Confederació de Cooperatives de Catalunya
@cooperativesCAT

Fa unes quantes setmanes, es va celebrar la interessant Jornada Financoop 2015, que va presentar moltes eines d'enfortiment dels fons propis. Trobem que ara és un bon moment per a reflexionar sobre aquestes qüestions, ja que, afortunadament, algunes cooperatives comencen a veure millors perspectives, resultats positius; per tant, és un bon moment per a tornar a construir una posició financera sòlida. Cal que no oblidem que moltes empreses han sobreviscut gràcies al fet que, durant un llarg període de temps, havien construït uns fons propis importants i determinants per a poder superar els anys més durs. És evident que aquests fons s'han ressentit de la duresa de la crisi actual, però també ho és que la solidesa financera, un estricte control de les despeses i un important esforç de reducció salarial, els ha permès sobreviure. D'una altra manera no haurien pogut afrontar les pèrdues que han anat tenint. Així doncs, les cooperatives que tinguin una posició econòmica de rendibilitat positiva han de resistir temptacions lògiques i continuar pensant en la importància de la posició financera com en la benzina necessària per a fer funcionar el motor de l'empresa. És un bon moment per a distribuir els excedents augmentant els fons propis, i és adient fer-ho graduant esforços entre la part que incrementa els fons obligatoris i la que incrementa el capital social, encara que ara per ara no es puguin dedicar recursos a retribuir el capital social. En conseqüència, tindríem les tres fonts de remuneració del soci: en primer lloc, la remuneració per la feina treballada; en segon lloc, el finançament dels llocs de treball a través de l'augment del capital (que és igualment un estalvi per al futur);

i, finalment, la remuneració per les aportacions a capital, que —tot i que aquesta eina no té, per a l'empresa cooperativa, les connotacions que té per a la mercantil— s'ha de cuidar i incentivar.

Consegüentment, establim com a necessitat el fet de promoure l'autofinançament de la cooperativa mitjançant la capitalització d'excedents, però això no sempre és suficient: moltes empreses necessiten enfortir molt més els fons propis. En aquest sentit, ha estat molt interessant la jornada que ha fet la Fundació Seira, presentant diferents projectes cooperatius finançats per diferents entitats financeres de la xarxa Financoop, projectes que majoritàriament han mostrat eines —totes les quals estan a l'abast de les cooperatives— per a enfortir els fons propis.

Si donem una ullada al manual de finances que ha editat la Fundació Seira, hi podem veure tot un seguit d'eines que, a partir de la cooperació, s'han desenvolupat en el món cooperatiu. Són molt importants les eines per al finançament per capital propi, mitjançant la capitalització d'excedents i les aportacions dels socis —aviat la Direcció General d'Economia Social i Cooperativa i Treball Autònom posarà a disposició dels cooperativistes una ajuda per a afavorir les aportacions a capital—; igualment, dins d'aquest apartat de fons propis, tenim els títols participatius, que estan complint una funció molt important per al finançament de molts projectes de cooperatives. A més, s'han desenvolupat eines que utilitzen la fórmula dels préstecs participatius amb compromisos de reemborsament flexible i que serveixen tant per a finançar un projecte com per a construir llaços de cooperació amb altres societats. Finalment,

també s'han desenvolupat eines de finançament de creditors; és a dir, allò que es refereix al curt termini —la pòlissa de crèdit, el descompte d'efectes, el facturatge (o factoring), la confirmació de pagaments, així com el finançament del comerç exterior—, que és molt important per a l'empresa, ja que durant la crisi ha estat una de les mancances més importants davant l'endarreriment dels pagaments de les administracions públiques i el tancament de les pòlisses bancàries tradicionals. Com hem vist a la Jornada Financoop, el cooperativisme ha desenvolupat moltes eines per a afavorir el finançament de les cooperatives de treball associat. Tot i això, segur que encara es poden fer més coses. Però el que fóra important és que féssim un ús més exhaustiu de les diferents fórmules, perquè d'aquesta manera també veuríem les millories que es podrien fer, i tot plegat contribuiria a millorar la posició financera de les cooperatives, avui tan necessària per a engegar nous projectes que facin més gran i més sòlid el moviment cooperatiu. ■

COVECA SCCL, la cooperativa de serveis dels veterinaris de Catalunya

Pep Valenzuela
@pepvalenzuela

Quan es fa referència al tracte que actualment donem als animals, al lloc i la funció que aquests tenen en la societat, fins i tot s'arriba a parlar de "canvi gegantí" o "revolució cultural". Consideracions filosòfiques a banda, és evident que s'ha produït un canvi molt gran en un espai de temps molt breu. Fa només vint anys, el terme "veterinari" ens remetia al món rural, el de les granges, el dels animals grossos i/o "de renda" o producció. En canvi avui, en evocar aquest ofici, la majoria de la població s'imagina una clínica o un local o servei similar d'atenció als animals de companyia, amb les tècniques i les garanties de rigor. En Joan Ferran, que actualment és gerent de COVECA, es dedica a la professió des de l'any 1980. Recorda que llavors més del 80% del total de la feina era atendre els esmentats animals de renda. En l'actualitat, les xifres estan totalment capgirades. A Girona, on té la seu la cooperativa COVECA, SCCL - Veterinaris de Catalunya, el 70% dels professionals es dediquen exclusivament a animals de companyia.

"Quan vam crear la cooperativa", diu en Joan, "ja començava a créixer el sector d'animals de companyia. La majoria dels socis encara atenien els dos tipus de clients: la major part, d'animals de renda, per a la producció d'aliments; i una petita quantitat, d'animals de companyia. I ara és totalment a l'inrevés." És un canvi cultural molt important, amb implicacions la dimensió de les quals potser encara no acabem de comprendre. És a l'agenda fer un debat en profunditat sobre els drets dels animals, tot i que a la pràctica ja es va fent aquesta reflexió. "La gent cuida molt més els animals",

COVECA

assegura en Joan. "Ara pràcticament una clínica d'animals de companyia gairebé no té res a envejar respecte a una petita clínica per a humans: qualsevol clínica té un aparell per a fer ecografies, aparells de diagnòstic; tot de coses que fa vint anys ni es podien somiar."

És un procés en marxa. Segons en Joan Ferran, malgrat que molts clients "estan mentalitzats de les cures que necessita l'animal quan està malalt i que cada vegada són més els que fan prevenció, encara hi han sectors als quals cal aclarir-los que un animal no és un moble, que quan el compres, contreus obligacions". I en aquest aspecte els veterinaris han de tenir un paper important. En Joan explica que COVECA fa campanyes informatives per a conscienciar els propietaris i participa en el Saló Mascotes de la Fira de Girona per informar sobre aquestes qüestions.

Els professionals necessiten cooperar

Enmig d'aquest moviment i tot de novetats, algunes propostes no perden vigència, ans al contrari. Col·laborar, cooperar, té vida i futur. La idea de constituir la cooperativa de serveis per a veterinaris va sortir quasi de manera natural o necessària dintre del grup que en aquell moment formaven la junta del Col·legi de Veterinaris gironí. En acabar el mandat, van creure que calia continuar allò que havien anat fent, "que no es perdés l'experiència i la feina realitzades". El fet de ser empresa cooperativa, d'altra banda, a part dels serveis, permetia oferir als socis productes medicamentosos d'acord amb la Llei del medicament. Llavors, com explica aquest veterinari amb més de trenta anys d'experiència, "la figura de la cooperativa, que és una entitat sense ànim de lucre, ens va permetre treballar i fer també

Joan Ferran, gerent de COVECA.

serveis com a nucli de distribució de medicaments”.

La majoria eren del sector de la veterinària lliure i sentiren la necessitat de continuar units. Havien treballat durant quatre anys en la defensa professional i van veure que aquesta unitat els era necessària també per la part comercial. La cooperativa la van crear, l'any 1996, un total de divuit socis. Un dels socis fundadors va ser el mateix Col·legi de Veterinaris de Girona. “Volíem promocionar els serveis dels socis i també rebaixar costos en la compra conjunta tant de serveis com de productes.”

Actualment, la cooperativa té onze socis, que representen quinze clíniques veterinàries. Al llarg de tots aquests anys, s'hi ha mantingut un nucli bastant estable, tot i que entrant-hi gent i sortint-ne. “En aquest sector hi ha bastant moviment. La majoria dels socis, vuit concretament, són autònoms; n'hi han tres que a la vegada són societats.”

En aquestes societats, d'acord amb els estatuts de COVECA, cal que com a mínim el 51% de la propietat estigui en mans de veterinaris. Una d'aquestes societats no té cap clínica: està constituïda per gent que només treballa per lliure.

La majoria d'autònoms tenen una consulta o clínica veterinària en la qual treballen amb un o més empleats. En Joan, per exemple, és autònom, té dues consultes i té contractades tres persones. Una de les societats té vint-i-un socis: “és com una teranyina”, diu en Joan. Tot plegat, són cinquanta les persones que estan ocupades en aquesta xarxa.

¿Costa treballar de manera cooperativa?

Joan Ferran afirma: “La majoria dels socis actuals som dels fundadors, i de cara al futur això ens crea un cert neguit, perquè aviat ens jubilarem tots o una gran part, i es podria veure afectada la continuïtat de la cooperativa. Falta, per tant, una renovació amb gent jove.” De terreny per a créixer n'hi ha. A Girona, assegura, hi han cent dos centres veterinaris homologats pel Col·legi Oficial, i de veterinaris que treballen en el sector, deu d'haver-n'hi

Atenció a un gos a la clínica Blanes, soci de COVECA.

almenys tres-cents.

“No hem fet política de captació; només anem quan ens criden: gent que ens ha conegut per fires o anuncis. Però és que tampoc tenim temps”, es plany, tot i considerar que “de vegades penso que, si dediquéssim potser tres dies al mes a anar a veure nous socis, segurament creixeríem més; però al final falten hores i no arribem a tot”.

Potser també el que passa és que la comunicació no acaba de funcionar. Perquè els serveis que ofereix la cooperativa són prou bons i interessants, assegura. A més, hi han les campanyes d'identificació i esterilització d'animals de companyia, generalment fetes en col·laboració amb administracions públiques. L'última, amb el Consell Comarcal de la Selva, en la qual s'ha actuat amb 329 animals. “Ha estat un èxit tant per als socis com també per als propietaris d'animals i la societat en general, perquè llavors els clients s'han pogut acollir a uns preus reduïts, sobretot pel que fa a la identificació, que és obligatòria. L'esterilització, que encara no ho és, és molt aconsellable, ja que així es col·labora a reduir el nombre d'animals abandonats, que és un problema greu.”

O sigui, que s'han beneficiat els clients i també els socis amb un augment de treball i d'ingressos. I encara hi ha el servei més important de la cooperativa, que és la distribució de medicaments per a ús dels socis i que representa pràcticament

el 80% del moviment econòmic de COVECA.

De totes maneres, en Joan afirma: “Costa molt fer entendre els beneficis de ser soci; de vegades me'n faig creus, perquè parles amb una persona, expliques el que fem i donem moltes facilitats. Pensa que un que vulgui entrar amb la figura d'adherit pot estar tot un any beneficiant-se de tots els avantatges de soci sense fer cap aportació ni pagar quota; però, així i tot, costa molt convèncer la gent. Desconec si això passa també en altres cooperatives, perquè quasi tot són avantatges.”

Amb finançament propi i treballant la intercooperació

El pressupost total del 2014 va ser de 238.148 euros, amb un excedent de 6.530,29 euros. Així van poder eixugar els deutes de d'anys de pèrdues. “La crisi va marcar un abans i un després”, assegura en Joan Ferran. “Pensa que en els primers anys la facturació va baixar pràcticament un 50%; es van donar de baixa uns quants socis.”

“Ha sigut dur, però els que hem continuat, ara estem més forts.” S'han rebaixat costos. L'excedent s'ha reinvertit i ha servit per a reduir costos en les compres que permeten oferir preus més reduïts als clients. Tot plegat, com diu en Ferran, “l'objectiu no és tenir beneficis, sinó no tenir pèrdues”.

D'altra banda, a COVECA fins ara no han necessitat demanar préstecs de cap mena. El finançament

ha estat sempre via aportació de capital dels socis. Quan ha faltat líquid, els socis han fet aportacions temporals, que els han sigut retornades quan hi han hagut ingressos. Tampoc mai fins ara han fet cap ampliació de capital ni grans inversions. Segur que “amb formes d'accés al crèdit més fàcils”, opina en Joan, “hauríem pogut treure més benefici per als socis, aconseguint preus millors; però bé, sempre ho hem anat fent així”. Aquest any, per exemple, han fet d'aquesta manera una compra conjunta d'aparells: vuit ecògrafs, per un valor d'uns 32.000 euros en total.

A prop de complir els vint anys de cooperativa, “ho mirava ara i em sorprenia: isi sembla que fa quatre dies que vam començar!” En Joan està convençut que COVECA ha fet una trajectòria molt regular com a cooperativa de serveis, sense gaires canvis o novetats. La feina la porten tota entre els socis. Ara tenen, a temps parcial, un únic empleat: un farmacèutic, una presència que és, a més, una exigència de la Llei del medicament.

D'altra banda, la cooperativa de veterinaris manté relació amb altres cooperatives i empreses de forma estable. És el cas de la relació amb la també cooperativa La Gironina, amb la qual tenen un conveni de col·laboració des de fa anys. La

Gironina es dedica a l'alimentació d'animals de companyia. En aquest terreny, COVECA comercialitza amb la seva pròpia marca una fórmula de pinso a base de croquetes per

CAMPANYA COVECA

D'ESTERILITZACIÓ

**DE L'1 DE NOVEMBRE DEL 2014
AL 28 DE FEBRER DEL 2015**

**ORGANITZA: COVECA
VETERINARIS DE CATALUNYA SCCL**

Campanya esterilització.

a l'alimentació de gossos. També formem part d'una societat limitada d'àmbit estatal, Valdelvira, quasi des de la seva fundació.

En els darrers mesos, han anat avaluant la possibilitat de sumar-se a un nou grup cooperatiu de serveis, 4MilSumem, que pretén treballar amb cooperatives per “facilitar-los el camí i fer-les més visibles i competitives”. El grup es va constituir el passat gener i ja dona cabuda a sis cooperatives de diferents àmbits sectorials i geogràfics. Compta amb la col·laboració d'entitats com ara la PIMEC, la Cooperativa Obrera d'Habitatges, Pere Brachfield i Lemax 25, i té el suport de Tarracoport i de la Plataforma Multisectorial contra la Morositat.

COVECA manté, així mateix, una relació estreta amb institucions públiques, principalment amb el ja esmentat Col·legi de Veterinaris de Girona i amb el Consell Comarcal de la Selva, sobretot per a les campanyes d'informació i conscienciació. A hores d'ara estan fent, per exemple, la campanya de detecció i vacunació contra la leishmaniosi canina, dintre la qual han atès ja un total de 225 gossos.

Cal dir, però, que no es tracta d'una col·laboració econòmica; quan es fan les campanyes, col·laboren en la difusió de fullets i altres materials. El Consell, per la seva banda, és responsable del Centre d'Acollida d'Animals a la Selva (CAAS), situat a Tossa de Mar. ■

Socis de COVECA
provant nous
ecògrafs.

Entrevista a Mario César Descarga i Héctor Provasi, president i gerent, respectivament, de la Federación de Cooperativas de Agua Potable y Saneamiento de la Provincia de Buenos Aires

Aigua cooperativitzada: servei públic a l'abast de tothom

Montse Pallarés
@montpallares

La FEDECAP és la Federación de Cooperativas de Agua Potable y Saneamiento de la provincia de Buenos Aires, a l'Argentina. Des de l'any 2001, aglutina les entitats de la comarca dedicades al proveïment d'aigua potable i al servei de clavegueram (van començar sent quinze cooperatives, i ara, catorze anys després, en són seixanta-cinc). El president de l'entitat, Mario César Descarga, i el gerent, Héctor Provasi, ens van rebre a la seu de la Cooperativa Minera Olesana (vegeu el núm. 387 de Cooperació Catalana, en què en Pep Valenzuela fa un reportatge sobre aquesta cooperativa d'Olesa de Montserrat), entitat que els va convidar per compartir projectes, idees i somnis. Bona part de la feina de la FEDECAP i de les cooperatives subministradores d'aigua i serveis relacionats s'explica des de la història del cooperativisme agrari a l'Argentina. El cooperativisme agrari, de gran força al país, va anar evolucionant i transformant-se durant el segle XX fins a assumir els serveis públics (primerament als pobles i després a les ciutats). Durant els anys seixanta i setanta del segle XX, les cooperatives d'aigua i de gestió d'aigües residuals (i de la creació d'infraestructures) van créixer amb força, i en l'actualitat representen la majoria del servei de proveïment de les localitats de menys de 50.000 habitants. En l'actualitat, més de 4 de milions de persones a l'Argentina (més del 10% de la població) accedeix al consum d'aigua potable i a l'ús d'infraestructures de clavegueram a través de cooperatives. I el 9% de la població rep el proveïment d'entitats veïnals i comunitàries. Això vol dir que prop del 20% de l'aigua en aquest país està en mans de cooperatives i moviments veïnals i comunitaris.

L'aigua és un bé essencial que pot estar en mans de cooperatives per la seva distribució.

Una de les coses que més crida l'atenció és la gran quantitat de cooperatives que agrupeu en un sector tan estratègic com és el de l'aigua. ¿Com és possible?

Seixanta-cinc cooperatives a una mitjana de dos mil socis cadascuna són 130.000 llars i un mig milió d'usuaris, i això, només a la província de Buenos Aires. No està malament. A nosaltres, però, el que ens sembla estrany és que aquí, a Catalunya, només hi hagi una cooperativa d'aquestes característiques.

Ens va sorprendre molt i vam preguntar als nostres companys d'aquí on havien d'agrupar-se i federar-se si no hi havia un sector de l'aigua... Ens vam quedar molt parats.

¿Què és la FEDECAP?

La FEDECAP és una entitat de segon grau. Una federació de cooperatives i entitats de l'economia social que presten un servei essencial i bàsic, com és l'aigua potable i els serveis sanitaris, en tot l'àmbit de la província de Buenos Aires.

La representant de la població de Villarino (Argentina), la Delegada Margarita Callupán, amb el president de la Cooperativa Eléctrica i el Presidente de l'Spar, Juan Viñales.

**¿Quin és l'origen de la FEDECAP?
¿Com va començar la idea de fer
una federació que aglutinés les
cooperatives que es dedicaven
a la gestió de l'aigua? ¿Unificar
esforços? ¿Abaratir costos?**

A finals de la dècada dels 1960 i a començaments de la dels 1970, van sorgir molts esforços, per tot el país, perquè tots els habitants de les diferents comunitats tinguessin accés a un servei bàsic i elemental per a la vida com és l'aigua potable i els serveis de clavegueram. Es va prioritzar l'activitat social i solidària, i durant més de quatre dècades, amb alguns alts i baixos, s'han pogut prestar aquests serveis a les mans d'entitats cooperatives i comunitàries.

Durant tots aquests anys, i fins avui dia, totes i cadascuna d'aquestes entitats socials o solidàries han tingut l'enorme capacitat de tirar endavant i de concretar projectes que representaven un desafiament enorme, com va ser la provisió d'aigua potable i del tractament dels líquids i efluvis del clavegueram i la construcció de les infraestructures pertinents i necessàries. Aquesta

feina s'ha dut a terme amb l'objectiu de comptar amb un servei que estigués a l'abast de tothom. I s'ha fet des d'entitats en què no existeix el lucre, ni l'especulació, ni la demagògia, sinó només la bandera de la solidaritat i el compromís social, en empreses comunitàries que han demostrat amb escreix que són capaces de tirar endavant projectes de gran envergadura i de fer-ho amb èxit.

La FEDECAP, com a tal, va començar el seu camí l'any 2000 amb l'objectiu de vincular i d'integrar totes les cooperatives de base i totes les organitzacions comunitàries sense ànim de lucre prestatàries o concessionàries dels serveis d'aigua potable i de clavegueram a la província de Buenos Aires. Aquell any, un grapat de cooperatives de diferents mides es van reunir a la localitat de Suipacha, a la província de Buenos Aires, i es van posar els fonaments perquè uns quants mesos després, al mateix lloc, el 31 de març del 2001, se celebrés l'Assemblea Constitutiva.

En la voluntat de crear una estructura que ens aglutinés a tots hi havia la voluntat d'unificar els esforços, però també la de consolidar el moviment cooperatiu i fer-lo créixer.

¿Quina és l'activitat principal de la vostra Federació? ¿Quina és la vostra funció?

La tasca de la Federació, entre moltes d'altres, és vetllar perquè la prestació dels serveis d'aigua sigui

adient per part de totes les cooperatives. I això ho fa de diferents maneres. D'una banda, controla que els paràmetres de nivell i de qualitat de l'aigua siguin els correctes, i de l'altra, ofereix a les cooperatives que en formen part tota una sèrie de recursos per a assessorar-les i capacitar-les tècnicament en aquelles coses concretes en les quals tinguin dificultats. Per exemple, s'assessora i es capacita els consells d'administració de les entitats sòcies (fem reunions sobre funcionament i també sobre gestió). S'assessora també en l'àmbit societatari (estatuts, reglaments de serveis, contractes i concessions). També es fan sessions sobre la qualitat de l'aigua i es proporcionen guies d'extracció per als mostres de les anàlisis fisicoquímiques i bacteriològiques, etcètera, etcètera. És a dir, que es treballa en els àmbits més pràctics i en el dia a dia de les entitats sòcies de la FEDECAP. Però el més important és que la Federació prioritza la interrelació de les entitats solidàries amb les seves respectives comunitats. Es treballa de manera estreta i s'implementen tarifes d'interès social que permeten als sectors més vulnerables tenir accés en igualtat de condicions als serveis de les cooperatives.

Però, a banda de l'oferiment de serveis i de mirar pel bé comú (que tothom tingui accés a l'aigua a uns preus raonables i que fomentin la igualtat), la Federació sempre ha tingut com a objectiu primordial la difusió del cooperativisme.

O sigui, que podríem dir que entre l'activitat de la FEDECAP no només hi ha oferir el millor servei, sinó també fer que aquest servei sigui assequible a tothom.

Nosaltres, com a Federació de cooperatives, el que volem és ajuntar les necessitats de les cooperatives i dotar-les de més força per poder fer front a tots els reptes. Individualment era molt difícil assolir els objectius que ens proposàvem. Ens vam adonar, les quinze cooperatives inicials, que teníem problemàtiques comunes i objectius comuns.

Les cooperatives, cal que no ho oblidem, representen persones i estan formades per persones. I el

Influència FEDECAP

La FEDECAP difon els principis i les bases del cooperativisme a tota la comunitat.

cooperativisme ha d'estar al servei de les persones i no a l'inrevés. Les nostres cooperatives subministren aigua, però poden encarregar-se de tot allò que la comunitat necessita. Les cooperatives a l'Argentina ofereixen una multitud de serveis, i no un de sol. Una vegada que et constitueixes com a cooperativa i institucionalment tens el que nosaltres anomenem "la matrícula", podem incorporar tots els serveis que interessin a la comunitat. Tu pots fer la cooperativa per a subministrar l'aigua, però en un parell d'anys la comunitat et pot dir que necessita gas, o serveis d'Internet o la televisió per cable. I nosaltres podem oferir tots aquests serveis perquè potser hi ha algun servei que no és rendible, però potser algun altre sí que ho és i llavors queda compensat.

¿A què es deu la gran incidència de la FEDECAP en el territori?

Una de les claus del nostre èxit i de la implantació en el territori és la fortalesa que tenen les cooperatives a l'Argentina. És a dir, que no només és mèrit nostre. L'Argentina és un dels països de l'Amèrica Llatina en què el cooperativisme està més arrelat. A més, ara tenim la sort que el Govern actual és molt procliu al cooperativisme i ens està ajudant amb polítiques concretes de promoció de les cooperatives.

La FEDECAP difon els principis i les bases del cooperativisme a tota la comunitat. Fem reunions obertes a tota la regió, amb el propòsit de sumar esforços i voluntats per tal d'enfortir el moviment cooperatiu i solidari. Estem segurs —i la nostra feina al llarg dels anys així ho demostra— que el cooperativisme és una eina indispensable per al desenvolupament de les comuni-

Joan Arévalo, de la Comunitat Minera Olesana amb Mario Descarga i Héctor Provasi, de la FEDECAP, durant l'entrevista.

tats. I això és especialment cert en el cas de comunitats més petites i aïllades —on és evident que l'empresa privada no té interès a arribar perquè és massa costós obtenir beneficis i aquests moltes vegades són escassos o insuficients per a les grans corporacions, i on moltes vegades l'Estat tampoc no ha pogut arribar. Així, nosaltres esmercem tots els nostres esforços a arribar a tot arreu (parlem de la província de Buenos Aires, que en extensió té més de 300.000 km quadrats).

¿Quin és el futur de la FEDECAP?

L'Argentina té una tradició de més de cent anys de cooperativisme. Esperem que, com a mínim, el cooperativisme continuï arrelant cent anys més i que es consolidi a tot arreu. A hores d'ara, per culpa de les dimensions i de l'orografia i extensió del nostre país, hi han molts llocs als quals no podem arribar. La idea seria poder arribar a tot arreu. De nord a sud i de sud a nord. Darrerament hem començat a prendre consciència de la vulnerabilitat i el constant deteriorament dels recursos hídrics (no només a l'Argentina, sinó a tot al món). És necessari treballar en polítiques i accions que harmonitzin els aspectes socials, econòmics i ambientals perquè el servei sigui sostenible. Les nostres cooperatives estan preocupades per l'administració correcta del proveïment de l'aigua

potable. Aquesta preocupació es basa en l'escassetat del recurs, que s'incrementa amb el pas dels anys, amb l'augment de la població, amb l'increment en la demanda del servei, amb la manca d'un finançament adient per a executar obres d'infraestructura. La veritat és que moltes vegades el problema no és la manca d'aigua potable, sinó la mala gestió dels recursos hídrics del país. Ens caldrà dur a terme un pla estratègic per a enfortir les entitats cooperatives prestades dels serveis d'aigua potable i sanejament. Cal que atorguem a l'aigua el caràcter de política d'estat integradora, i que quedi clar que l'accés a l'aigua i al servei han de ser universals. ■

Cooperatives agràries a Romania: mirar al futur

Enric Dalmau Carré

Cap de Formació de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC)

Reunió a l'Ajuntament de Bustuchin. D'esquerra a dreta: Ion Ciocea, Guzman Aparicio i Enric Dalmau.

Fa mesos, la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya em va proposar de participar en un projecte a Romania, a la regió del Gorj, consistent a ajudar a constituir una cooperativa agrària que produís i comercialitzés una varietat de móra molt apreciada al mercat. Després d'uns quants contactes, el dia 22 de març vaig emprendre el viatge a Romania. Allí vaig poder apreciar l'interès, la curiositat i, també, el suport que manifestaven l'administració i un grup de pagesos. Vaig conèixer els principals impulsors del projecte, especialment en Ion Ciocea, alcalde de Bustuchin, un dels pobles més importants de la regió. Només em van caldre quatre dies per adonar-me que era un gran alcalde i una gran persona. També

vaig tenir el plaer de conèixer en Guzman Aparicio, un espanyol establert a Romania que treballa en una consultoria fent projectes. Treballador incansable, és el principal valedor i impulsor de la cooperativa. La gran sorpresa per a mi fou que la primera reunió la vam fer amb el president del județ (divisió administrativa) de Gorj, en Ion Calinoiu, que ens va comunicar la seva intenció de donar-nos el màxim suport, arran de la importància del projecte. També va fer menció de les dificultats i la falta de recursos, tant tècnics com humans. La meva resposta fou que, si sabíem convertir aquestes dificultats en problemes, podríem resoldre'ls. Després de fer trobades amb diferents alcaldes de la zona, el dia de

la jornada principal vam gaudir de l'assistència i el suport del prefecte del județ, l'Alin-Vasile Văcaru. Davant de tot això, em vaig sentir una mica com a ambaixador del cooperativisme, la qual cosa m'omplí d'orgull i satisfacció. En un país on les cooperatives són pràcticament inexistents, la meva tasca era explicar en què consisteix una cooperativa, com treballa, l'organització social que comporta, la creació de riquesa dins el món rural, i defensar, sobretot, el valors cooperatius. Un bon camí per a desenvolupar una zona rural molt bonica on pràcticament està tot per fer. En diferents visites a petites explotacions de móra, vaig adonar-me del gran potencial de producció que

Jornada Principal a Bustuchin.

hi havia: la terra és rica, el cultiu és perfecte per al clima i les varietats cultivades són de molt bona qualitat. A partir d'aquí, ¿què és el que falla? El principal problema és la mentalitat de la gent.

Vaig copsar que el nom de "cooperativa" causava una certa inquietud en els pagesos. Preguntant, vaig saber que l'associaven amb el temps del comunisme, on treballaven en unes col·lectivitats que tenien nom de cooperatives, però que no tenien res a veure amb el nostre model. Aquest punt, després d'una llarga reunió, crec que quedà bastant clar. Haurien d'entendre que si treballen junts, cooperant, poden arribar molt lluny i que fent-ho sols serà molt més difícil. Que el nostre objectiu ha de ser desenvolupar una economia rural sostenible, que permeti el benestar de les persones i això que és molt fàcil de dir però difícil d'aconseguir.

La resposta dels pagesos ha estat més bona de l'esperada. Ja hem fet el primer pas, petit però endavant. Ara ja estem treballant en la constitució de la cooperativa, però la burocràcia és molt complicada i, a més a més, hem d'anar traduint molts documents al romanès, ja que allí no hi han textos similars. Hem dissenyat un full de ruta per a anar construint pas a pas l'empresa i poder resoldre els problemes, que són molts. Hi ha molta manca de capacitat tècnica i també d'infraestructures. A pesar de tot això,

el potencial productiu és gran i el turisme rural pot ser una aposta real de futur.

La meva primera gran tasca és treballar amb la gent. Han d'entendre que el més important de la cooperativa són ells. Són la clau del projecte, ja que són ells els qui l'hauran de dur a terme. Nosaltres podem ajudar-los i donar-los els instruments per a realitzar-lo, però per a fer la cooperativa només hi ha un camí: la FORMACIÓ. Aquest ha de ser el nostre vehicle per a anar construint: formació tècnica, formació humana i, sobretot, formació en els valors cooperatius.

Una de les sorpreses més agradables fou el tracte amb la gent: persones senzilles i humils que et donaven el poc que tenien. Acostumats a sobreviure amb l'autosuficiència del que ells mateixos produïen per passar l'any i amb pocs mitjans per a desenvolupar-se. Ara tenen l'oportunitat de rebre fons europeus, però el problema és que no saben què fer-ne. La cooperativa pot tenir un paper clau formant i estimulants els pagesos perquè emprenguin: han de crear les seves pròpies explotacions, no només subsistir. Per això la cooperativa ha de dirigir i coordinar aquest procés. Penso que és el que realment necessiten: direcció i coordinació.

En la part humana, haig de dir que he iniciat unes relacions de coneixement i amistat que fan que la meua implicació en el projecte sigui enca-

Han d'entendre que el més important de la cooperativa són ells. Són la clau del projecte, ja que són ells els qui l'hauran de dur a terme. Nosaltres podem ajudar-los i donar-los els instruments per a realitzar-lo, però per a fer la cooperativa només hi ha un camí: la FORMACIÓ.

Audiència amb el President del judet de Gorj. D'esquerra a dreta: Guzman Aparicio, President del judet de Gorj Ion Calinoiu, Enric Dalmau i Ion Ciocea alcalde de Bustuchin.

ra més forta. I això suposa per a mi dos reptes importants: aconseguir dur a terme aquest projecte econòmic i social, i aportar el meu granet de sorra en la difusió i implantació dels valors cooperatius arreu del món. Sincerament, penso que aquest projecte amb els col·legues romanesos humanament m'aportarà molt més del que jo els pugui donar a ells tècnicament. Crec que he sembrat la primera llavor. ■

Trobada de Coop57

Ser valents i innovar per abastar nous reptes

Raimon Gassiot i Ballbé
@Coop57Catalunya

El perquè de la Trobada

El context social, polític i econòmic actual es troba en un moment d'una efervescència especial. Els set anys de crisi que hem patit —i que encara patim— han devastat —i continuen devastant— les nostres societats: empobrint una gran majoria, per enriquir —encara més— una petita minoria. Però, al mateix temps, i malgrat la persistència de la sacsejada econòmica i social, milers de dones i homes estan (re) construint els vincles econòmics, polítics i socials sobre noves bases, fonamentades en l'ajuda mútua, la cooperació, l'equitat i la cura de les persones i de l'ecosistema natural en què vivim. Ho demostren projectes de desenvolupament local en clau d'economia solidària, iniciatives de recuperació ciutadana de serveis bàsics segrestats per interessos privats, formes de gestió comunitària, no burocratitzada, de serveis i equipaments públics, propostes de cooperatives d'habitatges en règim de cessió d'ús basades en la propietat col·lectiva i compartida, i projectes de sobirania energètica i alimentària o de desenvolupament rural en clau agroecològica. Davant d'aquesta situació, Coop57 va considerar que havia d'afinar l'eina que sempre ha estat. Sense deixar de ser el que és i aprofundint en el que ha fet fins ara, va fer una aposta per adequar els seus serveis i productes per a poder donar resposta a les noves necessitats que planteja aquesta miríada de propostes, assumint que això la durà a haver d'encarar nous reptes

Foto de família de la Trobada de Coop57 a Saragossa.

i desenvolupar un nou paper en el si de l'economia social i solidària, el teixit associatiu i els moviments socials; en definitiva, en el si de la societat.

Aquests reptes, però, no els volia afrontar sense definir col·lectivament com ho havia de fer, sense abans obrir un debat participatiu entre les persones i entitats que fan possible Coop57 als diferents territoris. Aquest va ser l'objectiu de la Trobada que es va portar a terme els dies 17, 18 i 19 d'abril a Saragossa. Una Trobada que es basà en la participació de les entitats i persones sòcies de les diferents seccions territorials, per fer una retrospectiva dels últims anys i, sobretot, establir col·lectivament i de manera participativa les bases

Un procés de debat i construcció col·lectiva articulat en uns eixos de debat que han servit per a definir quin és el model econòmic que volem construir i, especialment, com ho hem de fer

per a projectar-se en el futur. Un procés de debat i construcció col·lectiva articulat en uns eixos de debat que han servit per a definir quin és el model econòmic que volem construir i, especialment, com ho hem de fer; que ajudaran a ajustar Coop57 perquè sigui útil per a edificar aquesta economia; que contribuirán a definir com es poden articular unes finances que se supeditin a l'objectiu de transformar positivament l'economia i la societat, que es posin al servei d'aquesta.

Eixos de debat de la Trobada 2015

- Eix 1. Promoció de l'economia social i solidària a escala local
- Eix 2: Creixement, organització en xarxa i participació
- Eix 3: Finances per al desenvolupament de l'economia social i solidària a escala local

El debats i les activitats de la Trobada

A Coop57, una trobada no és pas un congrés ni una assemblea. No s'hi ha de votar res ni prendre cap decisió. Es tracta, com el seu nom indica, de trobar-se, de veure's, de posar-se cara a cada i debatre col·lectivament cap a on es vol avançar. Pot ser que en els propers anys Coop57 hagi d'assumir canvis importants. Però, abans de fer-ho,

la naturalesa de Coop57 interpel·la a un debat col·lectiu per a veure quin és el batec de la base social, i a partir d'aquí, caldrà mirar d'entendre cap on convé avançar. Tenint sempre en compte que els processos són tan transformadors com els objectius.

Amb aquesta intenció, prop de tres-centes persones de diverses procedències es van aplegar a Saragossa. La Trobada va començar amb una conferència inicial en què tres persones vinculades a Coop57 van aportar reflexions per inspirar-nos a avançar cap a la transformació social des de diferents camins entrecreuats:

- Desenvolupament local i comunitari, perquè és en l'àmbit local on és més fàcil arrelar pràctiques econòmiques cooperatives i comunitàries, alternatives al capitalisme hegemònic.

- Coneixement comú, o comú del coneixement, per tractar de combinar les lògiques del coneixement compartit amb les pràctiques de l'economia solidària.
- Perspectiva feminista, per incorporar transversalment els plantejaments i les pràctiques de l'economia feminista dins de Coop57 i de l'economia solidària.

Abans de començar els debats, en la Trobada també es va fer un repàs de la història de Coop57. Enguany, fa vint anys que, arran de la lluita d'un grup de treballadors de l'Editorial Bruguera, es va constituir Coop57. Des d'aleshores, molts canvis i moltes persones han anat transformant-la fins a l'actualitat. Aquestes mutacions s'han fonamentat en l'aprofundiment en els principis i valors fundacionals: promoure pràctiques d'economia social i solidària mitjançant una eina financera cooperativa i autogestionada. Tot seguit es van iniciar els debats, estructurats en els tres eixos esmentats. Disset grups de disset persones cadascun van reflexionar simultàniament sobre les qüestions plantejades. Des de la premissa que la capacitat transformadora de l'economia social i solidària es manifesta amb més força si aquesta es dona a escala local, es va debatre en els àmbits del municipalisme, de l'habitatge i de la lluita contra la pobresa i la desigualtat. També es van tractar el desenvolupament i revitalització de l'àmbit rural i els reptes que planteja la sobirania alimentària, i es va parlar

de desenvolupar línies de treball prioritàries per als propers anys, com ara impregnar-se dels criteris i les pràctiques feministes, contribuir a la generació de llocs de treball en format cooperatiu i aprofundir en experiències d'autogestió cooperativa i/o comunitària de béns, serveis i equipaments bàsics.

La Trobada també va deixar espai per a organitzar sis taules d'experiències per a presentar què fan les entitats sòcies en alguns àmbits concrets. El seu objectiu va ser mostrar què està contribuint a generar Coop57 amb el seu finançament, però també crear fòrums en els quals les entitats i les persones sòcies es poguessin conèixer, debatre i interrelacionar-se, una aspiració que també es va incentivar organitzant trobades de "cadres cooperatives".

Una altra de les activitats que es van organitzar va ser un taller sobre el consum responsable i les experiències de mercat social que han sorgit arreu de l'Estat espanyol.

La Trobada com a espai de coneixement, de relació i d'esforços que es multipliquen

La Trobada també fou un espai de relació formal i informal entre persones i entitats sòcies de Coop57: va propiciar que s'entrellacessin i gaudissin d'un lloc on conèixer-se, interrelacionar-se, teixir vincles,

Taules d'experiències

- El canvi real serà feminista o no serà: integració transversal del feminisme en les organitzacions de l'economia solidària.
- Generació de llocs de treball a través del cooperativisme: apoderament, democràcia econòmica i compromís col·lectiu.
- Nou cooperativisme transformador, de serveis i de consum: cooperatives en mans de la societat.
- Cooperar en lloc de competir: models d'èxit d'intercooperació entre entitats.
- Món rural i activitats agroecològiques: desenvolupament del sector rural i de la sobirania alimentària en clau cooperativa, col·lectiva i ecològica.
- Gestió dels comuns: autogestió ciutadana, municipalització i/o gestió de serveis i equipaments públics des d'una perspectiva comunitària.

relaxar-se i divertir-se. I diverses actuacions teatrals i musicals van aportar la nota lúdica imprescindible en qualsevol esdeveniment d'aquestes característiques, fent bona la reflexió d'Emma Goldman: "Si no es pot ballar, no és la meua revolució."

Per acabar, en l'acte de cloenda es va posar èmfasi en la potencialitat transformadora que tenim quan ens ajuntem. En aquest sentit, una de les frases inspiradores de la Trobada fou una citació de Concepción Arenal, escriptora gallega precursora del moviment feminista a Espanya: "Les forces que s'associen no se sumen, es multipliquen." ■

Una Trobada autoorganitzada i autofinançada

Un dels trets que caracteritzen les trobades de Coop57 és que són esdeveniments autoorganitzats i autofinançats: totalment a càrrec de la seva base social. No es busquen recursos ni finançament extern. D'aquesta manera, es posen en valor les forces pròpies i es garanteix la independència de tot el que es fa. Coop57 només depèn de les seves persones i entitats sòcies. La Trobada va ser possible gràcies a les aportacions econòmiques, en espècie i en treball voluntari, de centenars de persones i entitats de l'economia social i solidària, valorades en més de 35.000 €.

L'economia cooperativa en el canvi d'època

Joan Subirats i Humet

Catedràtic en Ciència Política de la Universitat Autònoma de Barcelona

@Subiratsg

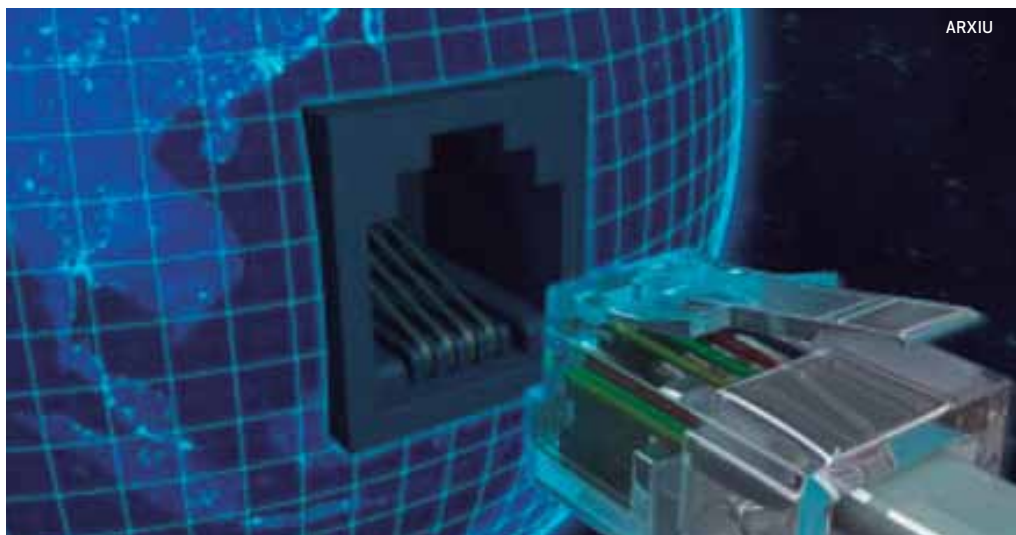
Una nova revolució productiva

La situació actual no és tan sols el resultat d'una crisi econòmica. Estan canviant masses coses i massa de pressa per a aconseguir-nos amb aquesta explicació i imaginar que només cal esperar que la cosa millori i que puguem tornar a fer servir els conceptes, els valors i les solucions d'abans. No podem abordar amb instruments obsolets realitats que requereixen altres recursos i idees. Davant d'això, l'economia de mercat se'ns presenta com naturalitzada, allunyant-se del que serien les necessitats humanes.

Estem instal·lats en ple procés de transició o d'interregne entre la segona revolució industrial i la tercera (The Economist, 21-4-2012).

La revolució digital i Internet estan posant les bases d'un altre model de producció, distribució i consum. Les noves capacitats tecnològiques permetran dependre menys de les estructures d'intermediació fabril a les quals arribaven matèries primeres i de les quals sortien productes manufacturats, usant la forçada concentració de mà d'obra.

En aquest moment en què el capitalisme busca a Internet la manera de seguir mantenint unes altes taxes de guany, desplaçant bona part del seu centre de gravetat de la producció a l'especulació financera i monetària, comencen a ser possibles també altres alternatives aprofitant aquesta mateixa revolució tecnològica. En efecte, ja es pot construir un sistema distribuït de producció sense grans inversions, impulsant un procés productiu compartit fent servir les nombroses bases tecnològiques de codi obert ja disponibles. En l'emergent realitat productiva, la qüestió de l'escala no presenta els mateixos problemes amb què es va

haver d'enfrontar el sistema fordista. Els fab-labs, les impressores 3-D, experiències com les d'Open Source Ecology o les plaques de base de matriu Arduino permeten imaginar sistemes de producció de béns vinculats a un territori concret que produeixen per a aquest espai sense necessitat d'estocs o de comerç a gran escala. La reproduïbilitat del programari és infinita, i ben factible la combinació d'artesanía (personalització del producte) i producció industrial estandarditzada. La descentralització en petites unitats productives, més flexibles i adaptables, és ja una realitat. Es generen així sistemes locals que aprofiten la força que genera l'intercanvi de coneixement a gran escala via Internet, però centrats més en les necessitats específiques i properes de la comunitat implicada que en processos de comerç a gran escala. El darrer llibre de Jeremy Rifkin ho il·lustra força bé.

La relació entre esfera digital i béns comuns sorgeix essencialment del canvi que implica Internet en les

regles de propietat i en els mecanismes d'apropiació i distribució. Molts dels recursos d'Internet no generen rivalitat per a utilitzar-los. No cal "posseir" la Viquipèdia, com sí que calia fer-ho amb els setze volums de l'Enciclopèdia Britànica. Es parteix de la idea que compartir no implica posseir, ja que la clau és l'accés i l'ús. D'aquesta lògica han anat sorgint i expandint-se experiències com ara Creative Commons (creativecommons.org) o Free and Open Source Software (FOSS), que potencia els programes i iniciatives en codi obert com Linux. En l'àmbit tecnològic, cada cop és més cert que cooperar és més eficient i eficaç que competir.

¿l'economia social i cooperativa?

Com sabem, quan parlem d'economia social i solidària, ens referim a una manera diferent de la del mercat competitiu i la del mercat redistribuït o administrat per una autoritat central. Un model econòmic i d'empresa basat en la reciprocitat entre grups i persones, pensat

per a satisfer les seves necessitats i que defineix, genera i administra els recursos per a fer-ho possible. El que distingeix aquest sistema de reciprocitat és que és indissociable de les relacions entre persones, que es reconeixen les unes a les altres i que juntes governen i gestionen la cobertura de les seves necessitats. El reconeixement genera la reciprocitat igualitària. Si acceptem que l'economia social és una forma d'empendre que integra valors com ara la primacia de les persones sobre el capital, que l'organització té una vocació de gestió participativa i democràtica, que tracta de conjugar els interessos dels seus membres amb l'interès general, que és autònoma dels poders públics i que dedica bona part dels seus excedents als interessos dels seus participants i del conjunt de la societat en què s'integra, entendrem que fàcilment puguem relacionar la seva existència amb la perspectiva més amplia pròpia dels béns comuns. Com ha afirmat José Luis Coraggio, el programa de l'economia social i solidària suposa reconèixer el principi de producció humana per a l'autoconsum, expandint (complexificant-les) les pràctiques cooperatives, comunitàries i solidàries, avançant en la redistribució de recursos públics i béns públics, impulsant formes democràtiques de gestió, assumint com a objectiu estratègic la reproducció ampliada de la vida de tots. Sent aquest criteri, el de la vida, la base d'avaluació i reinstitucionalització de les activitats econòmiques i productives, i

buscant en la lògica col·lectiva les responsabilitats de garantir les condicions perquè això sigui possible. Com assenyala Jean-Louis Laville, l'economia social i solidària subratlla la necessitat que les experiències associatives, cooperatives i mutualistes influeixin en les lògiques institucionals, evitant convertir el ciutadà en un usuari sotmès a la lògica jeràrquica. La perspectiva horitzontal, solidària i autoregulatoria que es veu també en els treballs d'Elinor Ostrom sobre béns comuns, projecta mirades molt més integrades entre tipus de béns (vinculats a les necessitats vitals) i formes de gestió, apropiació i configuració dels recursos. Les institucions pròpies dels béns comuns existien, existeixen i es reconfiguren en els nous espais tecnològics i digitals, i això ofereix noves perspectives tant per a l'esfera de l'economia social i solidària com per a l'articulació de les experiències del bé comú.

Cap a un nou escenari

Entenc que hi ha una convergència, gens negligible, entre els valors i principis que han inspirat i inspiren la dinàmica de l'economia social i solidària, els que històricament han propiciat el sorgiment i manteniment dels béns comuns de base ambiental i territorial, i les noves dinàmiques que van emergint i cristal·litzant a l'entorn dels escenaris tecnològics i digitals. Hem de convenir que en l'era contemporània la vida econòmica i social s'ha anat organitzant al voltant de principis molt basats

en elements com ara la jerarquia, l'ordre, la distribució de competències i d'especialització i la centralització. I això no només ha estat present en el desenvolupament del capitalisme contemporani, sinó també en les propostes alternatives que es van anar concretant en el socialisme centrat en l'estat. En les noves dinàmiques impulsades pel canvi tecnològic, la interactivitat és fonamental, i es produeix de autònomament, no centralitzada. En certa manera, suposa noves bases per a la interacció social i econòmica, basada en la cooperació, el pluralisme (basat tant en la igualtat com en la diversitat) i l'aprenentatge col·lectiu.

El problema essencial continua sent com produir i distribuir el que és necessari per a viure. No sembla que ni el mercat, en la seva configuració global i financera, ni l'estat, en el seu vessant més jeràrquic i autocontingut, siguin capaços d'afrontar aquesta tasca amb possibilitats d'èxit. El bé comú i la cooperació es presenten com les alternatives viables des de les diferents perspectives (social, econòmica, cultural i ecològica) per a assumir els nous reptes, des de la coresponsabilitat social i l'articulació mediambiental. El dubte sorgeix sobre la possibilitat que principis com ara la solidaritat, la qualitat de vida o la sostenibilitat ecològica siguin capaços de constituir les bases de la renovació política i democràtica que el nostre món requereix. Aconseguir-ho serà feina de tots plegats. ■

Educar el sentit de la iniciativa i la cooperació per a emprendre

Daniel Jover Torregrosa

Sempre que hi ha crisi d'ocupació i recessió econòmica es torna a insistir que la solució està en els emprenedors, que haurien d'haver-hi més empresaris per a crear riquesa i treball..., i tot arreglat. D'aquesta manera s'identifica empenedor amb empresari sense més consideracions. A tot estirar, s'arriba a concedir que l'empenedor és aquell que s'inicia en la creació d'una empresa. El verb "empren-dre", que procedeix del llatí in 'amb la intenció de' i *prendere* 'prendre', al DIEC és definit com "posar-se a fer, començar (una cosa, especialment que suposa un esforç considerable, que enclou dificultats, riscos, etc.)". Però tot es fa més complex si a "emprenedoria" hi afegim el qualificatiu "social", ja que una visió dominant associa l'empenedor social amb el que és capaç de fer negocis a costa de l'element social.

Aquesta coincidència unànime és un reflex de la cultura de la hipocresia i el cinisme pròpia del neocapitalisme especulatiu que busca solucions simples a problemes complexos i, com que no els resol en la realitat, crea una ficció i mistifica aquella figura.

S'enalteixen les qualitats de l'empenedor —sempre en masculí i en sovint en singular— centrades en l'individualisme, l'interès propi i el lucre com a motor per a prendre decisions i assumir riscos.

Però hi ha altres maneres de fer empresa i activitat, un altre paradigma de l'art d'emprendre que sap conjugar el femení plural i orientar-se amb una brúixola diferent de la del màxim benefici i l'utilitarisme. Idees creatives i innovadores generades per persones sensibles i intuïtives que saben veure la realitat i l'entorn amb una altra mirada. Persones que confien en la força de l'equip i el treball cooperatiu

per a tirar endavant els seus plans, persones mogudes per l'impuls de la millora social i sense que l'altre sigui vist instrumentalment com un futur client.

Però ni aquests projectes emprenedors, ni tampoc aquestes idees, no ixen per generació espontània, sinó agullonats per un conjunt de virtuts socials ètiques i intel·lectuals que s'han de sembrar i cultivar pacientment. Educar la competència empenedora i les actituds de risc, cooperació i iniciativa esdevé fonamental.

Trampes en el discurs d'emprendre

Els valors ètics no es poden dicotomitzar en el discurs d'emprendre: la virtut de l'honradesa; l'esforç i la laboriositat; la virtut de no mentir, sinó de buscar la veritat de la realitat; l'afany d'ajudar a millorar les condicions de vida de la humanitat, configuren l'energia creativa de la qual es nodreixen els subjectes emprenedors per a protagonitzar canvis no trivials sinó substantius. Parlem de l'empenedoria social i de base cooperativa, en la qual el factor humà i ambiental esdevé substancial. Dita també "emprenentatge" o "emprenedoria col·lectiva", expressa la competència social i ciutadana i la democratització del dret a la iniciativa econòmica que es fonamenta en una cosa elemental: aprendre i exercir no solament la responsabilitat social, sinó també la dignitat (que ve del llatí *dignitas*, 'consideració social'). I es nodreix d'una ètica solidària que apel·la al bé comú. I aquesta visió de l'empenedoria està als antípodes de la de qui vol exclusivament guanyar diners i triomfar encara que exhibisca *marquetingianament* la seua condició de "sense afany de lucre".

No podem restringir el ric significat de l'empenedoria social i reduir-lo a la forma postmoderna de denominar el nou perfil d'"empresari", que concep el seu negoci sense el llast de tindre una empresa amb treballadors amb drets i obligacions sotmesos al dret del treball i la Seguretat Social. Les tradicions anglosaxones i els nominalismes postmoderns, tan presents en els discursos dominants i les escoles de negocis, quan difonen models convencionals de gestió empresarial que s'orienten al benefici sense límits i sense una moral que reconega drets o responsabilitats laborals o socials, han contribuït a instaurar un discurs únic sobre l'assumpte que ofenen la intel·ligència, el sentit comú i la mateixa història de l'economia social i solidària. Lamentablement, han trobat un terreny abonat i propici per a fer negocis sobre la base de la corrupció i el desvergonyiment. ■

ACI / ICA

Set raons per adoptar la identitat cooperativa mundial.

La Valenciana presa als EUA per endur-se la seva filla, surt de la presó

Esteve Puigferrat i Aguilar

María José Carrascosa surt de la presó. Estava casada i vivia als Estats Units i el seu home era de New Jersey, van tenir una filla la Victòria i el matrimoni es va divorciar al 2004. Ella el 2005 es va emportar a la seva filla que tenia 6 anys a València. A Espanya, segons la seva versió la justícia espanyola li va concedir la custòdia mentre que la nord-americana va atorgar la raó al pare. Victòria ara té 15 anys. A Maria José la van detenir quan feia una visita als Estats Units per intentar solucionar aquest problema, l'estiu

del 2006. Després que un jurat la declarés culpable, un jutge li va imposar el 2009 una condemna de 14 anys. El tribunal ha decidit ara concedir-li la llibertat condicional. Tancada en aquesta presó es va perdre la infància de la Victòria i la seva arribada a l'adolescència, ja que la nena va ser cuidada per els seus avis materns. Tenint en compte que aquesta mare és advocada, no es pot pas dir que li va passar això per desconèixer les lleis i que segurament si quan la van

jutjar hagués acatat la sentència tornant la filla Victòria al seu pare ella s'hauria escapolit d'anar a la presó. 9 anys que mare i filla no s'han pogut abraçar. Independentment de què el pare també deu considerar les seves raons, pensar que es fa servir una filla com a moneda de canvi d'una no entesa dels seus progenitors, és una mica difícil d'entendre. Desitgem que amb el temps la Victòria pugui decidir la seva vida d'una forma justa i sigui una gran persona. ■

Preu de subscripció anual (11 núms.)
30 €
 Preu d'un número: 3 €

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS
 Aragó, 281, 1r-1a. 08009 Barcelona
 Tel. 932 154 870
 www.rocagales.cat
 cc@rocagales.cat
 @rocagales

cooperació
 CATALANA

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Entitat _____
 Nom _____ Cognoms _____
 Adreça _____
 Codi postal _____ Població _____
 Telèfon _____
 Correu electrònic _____
 NIF _____

☐ **Desitjo subscriure'm fins nou avís a la revista Cooperació Catalana**
 Preu subscripció anual (11 núms.) 30 €

Forma de pagament

☐ Transferència IBAN ES37 2100 3014 7625 0001 8353
☐ Xec bancari adjunt a nom de: FUNDACIÓ ROCA I GALÈS
☐ Domiciliació bancària: Nom titular: _____

Entitat bancària: _____
 Codi BIC: _____

Codi IBAN:

“La economía desenmascarada”

Autors: Manfred Max-Neff i Philip B. Smith

Josep Busquets

Cooperativa Cultural Rocaguinarda

@rocaguinarda_

L'assaig *La economía desenmascarada* ens descobreix una realitat amagada, per no dir segrestada: l'existència d'una economia dominant disfressada de ciència exacta que en la nostra era s'ha convertit en un totum i tòtem d'experts. Com diuen els autors, “el pensament hegemònic actual (mass media, polítics, acadèmics, etc.) utilitza les anàlisis i prediccions dels economistes neoliberals com a veritats irrefutables, com si l'opinió d'aquests experts fos l'única forma d'explicar les relacions humanes. Però ¿què s'amaga darrere de la ciència econòmica convencional? Aquesta es basa en els perillosos principis següents: primer, l'obsessió pel creixement etern; segon, l'atribució dels fracassos econòmics a factors externs i mai a la teoria econòmica; i tercer, la comptabilització de la pèrdua de patrimoni (natural, humà, cultural, etc.) com un increment de l'ingrés”. L'obra considera que el món no és mecànic com el conceben els economistes neoclàssics, sinó orgànic. Per a ells és impossible concebre el món i les connexions clau que hi han entre economia, natura i societat. Aquest llibre explica com i per què s'ha arribat a aquesta absurda situació en què l'economia s'ha convertit en un element que maniobra en un món que no entén i la ignorància del qual s'amaga darrere uns dogmes falsos que han aconseguit rentar el cervell de gran part de la humanitat. La disciplina econòmica imperant ha escollit un camí que apuntala la injustícia i la fa crònica. Camuflada darrere la macroeconomia, es torna intel·ligible per a la majoria. Davant d'això, Max-Neff i Smith proposen una economia humanitzada, un desenvolupament a escala humana per al segle XXI, basat en els postulats següents:

1. L'economia és per a les persones, i no a la inversa.
2. El desenvolupament es refereix a les persones, i no als objectes.
3. “Creixement” no és pas sinònim de “desenvolupament”; el desenvolupament no necessàriament requereix creixement.
4. No és possible cap economia en absència dels serveis dels ecosistemes.
5. L'economia és un subsistema de la biosfera, que és un sistema més gran però finit, i això fa que sigui impossible el creixement permanent.
6. Principi de valor. Cap interès econòmic, sota cap circumstància, pot estar per damunt de la reverència de la vida.

Som davant d'una obra, m'atreveixo a afirmar que de capçalera per a qualsevol persona inquieta socialment. Vista la preocupació regnant, gràcies a aquesta crisi que ha fet que molts s'hagin despertat, aquest llibre obre la porta de bat a bat al debat sobre l'Economia en majúscula. Per si la intenció no quedés prou clara en el títol, el subtítol la remata: “Del poder y la codicia a la compasión y el bien común”. Obra de referència, ja que després de llegir-la vols continuar-la, compartir-la, treballar-la, ja que t'impel·leix a no quedar-te ni callat ni quiet. I de lectura planera, que sintonitza amb el desig de ser compartida amb uns ciutadans que cerquem aclarir-nos en una qüestió com és l'economia d'avui, que la volem per a demà. Després de la presentació del llibre a Rocaguinarda, en una conversa que vaig mantenir amb Manfred Max-Neff mentre sopàvem, vaig adonar-me del pes de l'honradesa d'una persona orgullosa i senzilla alhora, segur de les seves tesis, conscient de veure's menystingut per no dir el que toca dir i posar a

la picota, amb els seus raonaments tan ben fonamentats, el sistema econòmic “oficial” vigent. Referint-se a la cooperació i el cooperativisme, a part de ser un tema transversal en tota l'obra sense explicitar-lo, Max-Neff va deixar clar que cal refermar la convicció sobre la bondat de la cooperació, que passa en bona mesura per la formació en valors. ■

**MAX-NEEF, MANFRED
I SMITH, PHILIP B.**

La economía desenmascarada. Del poder y la codicia a la compasión y el bien común.

[Barcelona]: Icaria, 2014

Antrazyt, 402

224 pàgines

ISBN: 9788498885576

Donació de llibres

1. BOSC I CUENCA, Pere. *Pere Dausà i Aixier*. Valls: Cossetània, 2008 (Cooperativistes Catalans; 12).
2. Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa, núm. 60. *Innovación y economía social*. València: CIRIEC-España, 2008.
3. Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa, núm. 80. València: CIRIEC-España, 2014.
4. Revista de Debate sobre la Economía Pública, Social y Cooperativa, núm. 13. València: CIRIEC-España.
5. Revista Jurídica de Economía Social y Cooperativa, núm. 20. València: CIRIEC-España, 2009.
6. *Comentarios al código de comercio y legislación mercantil especial*. Tomo XX. *Ley General de Cooperativas*. Madrid: Editorial Revista de Derecho Privado, 1994.
7. *La exclusión social y el empleo en la comunidad de Madrid*. Madrid: Asociación Madrileña de Entidades y Empresas de Inserción / Editorial Popular, 2005.
8. "La RDA da cumplimiento al Acta Final de la Conferencia de Helsinki". A: *Documentos sobre la política de la RDA*, 2. 1985.
9. BALLETBÒ, Anna. *Opiniones sobre la coeducación*. Barcelona: Nova Terra, 1972 (Cuadernos Genus; 14).
10. PÉREZ BARÓ, Albert. *Cooperativisme*. Barcelona: Edicions 62, 1987.
11. Revista Internacional de Ciencias Sociales, núm. 120. *Políticas de crecimiento económico*. Barcelona: Unesco, 1989.
12. *Rapport sur les activités du Conseil de l'Europe*. Council of Europe. Set. 1977 - agost 1978.
13. SANCHIS PALACIO, Joan Ramon. *El crédito cooperativo en España*. València: CIRIEC-España, 1997.
14. *Teoria per al formador. Mòdul de català ocupacional*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2001.
15. URGELL, Josep M. *Nova ordenació territorial, política i administrativa de Catalunya*. Barcelona: Pòrtic, 1975.

■ La Biblioteca de la Fundació Roca Galès està al servei de totes aquelles persones que volen consultar temes referents a cooperativisme i economia social.

■ Agraïm la col·laboració de totes aquelles persones i entitats que amb les seves donacions han contribuït a assolir els 5.000 exemplars que actualment la nostra biblioteca pot oferir als seus lectors.

■ Segueixen arribant nous llibres, i a fi d'obtenir l'espai necessari, hem cregut oportú fer una reestructuració de la biblioteca, retirant les obres de les quals disposem més d'un exemplar, i d'aquelles que no tracten específicament dels temes sobre els quals estem especialitzats.

■ Cada mes, la biblioteca de la Fundació Roca i Galès publicarà a Cooperació Catalana un llistat de quinze títols d'aquest tipus de material.

■ Aquests llibres podran ser obtinguts de forma gratuïta per qualsevol persona o entitat que hi estigui interessada.

■ Com obtenir aquests llibres:

- Cal demanar-los per telèfon o per fax a la bibliotecària en horari de la biblioteca.
- Durant un període de trenta dies posteriors a la seva publicació.
- Els llibres s'hauran de recollir a la Fundació Roca i Galès i prèviament s'haurà d'omplir una fitxa amb les dades personals.
- En cap cas no es podrà fer un ús comercial del material obtingut.
- Les peticions seran ateses per rigorós ordre de comanda.

BIBLIOTECA DE LA FUNDACIÓ ROCA I GALÈS

Horari:
de dilluns a dijous de 9:30 a 13 h.
dimarts i dijous de 16 a 19 h.
Telèfon: 93 215 48 70
Fax: 93 487 32 83
a.e.: biblioteca@rocagales.cat
www.rocagales.cat

La Biblioteca de la Fundació Roca i Galès ha rebut de nou una extensa donació de llibres de temàtica cooperativista, economia social, medi ambient i altres, que ha incorporat als seus fons. Tot i això, té un considerable romanent que posa a disposició de les persones i entitats que hi puguin estar interessades. Cal convenir dia i hora amb la bibliotecària per venir a triar-los.

Retalls

Elisenda Dunyó

ANNALS OF PUBLIC AND COOPERATIVE ECONOMICS ANNALES DE L'ÉCONOMIE PUBLIQUE, SOCIALE ET COOPÉRATIVE

Núm. 1. Maig del 2015. Lieja (Bèlgica)

apce.ciriec@guest.ulg.ac.be
www.ciriec.ulg.ac.be

Publicació de periodicitat quadrimestral escrita en llengua anglesa. Aquest número inclou vuit estudis, alguns dels quals són d'una gran extensió. En destaquem els següents: “Els factors determinants de l'èxit en la sensibilització del treball social: Una enquesta de les cooperatives socials italianes”, en què, de manera minuciosa, s'analitzen els factors que afecten les activitats de sensibilització en una gran mostra de les cooperatives socials italianes; “Associar les necessitats lucratives amb les no lucratives: Com les organitzacions sense afany de lucre i les cooperatives contribueixen al creixement en temps de crisi. Un enfocament quantitatiu”, en què es proposa un model microeconòmic encaminat a regular, en un procés de doble producció, la interacció entre el model formal i l'informal. Els altres títols del sumari són: “Introducció a les directrius de les organitzacions no governamentals i les organitzacions sense ànim de lucre: Anàlisi interna entre les organitzacions”; “Per què subvencionar les ONGs per implicar la població”; “Alguns elements d'anàlisi dels casos del Senegal i Burkina Faso. ¿Qui ha tingut la idea de crear una organització dels poblats?”; “Enquesta sobre els membres del consell d'administració en la base de les organitzacions sense ànim de lucre”; “Sistemes d'autoregulació per a la coordinació de les organitzacions sense finalitat lucrativa: Fortaleses i febleses dels mecanismes «d'etiqueta acreditativa» i «organització paraigua»”; Mecanismes de govern, transparència del desenvolupament social i rendiment en les microfinances: ¿És important l'estatus legal de les IMF?.

• COOP

2015. Barcelona

olga@cooperativestrellball.coop
www.cooperativestrellball.coop

Revista de periodicitat anual, escrita en llengua catalana, de reflexió sobre el món cooperatiu. Després de l'article editorial, hi han tres grans blocs: “Interns.coop”, “Móncooperatiu.coop” i “Directori.coop”. Els temes són variats i molt interessants; per això se'n fa impossible fer-ne una selecció per a recomanar. Així doncs, reproduïm tots els títols, tots imprescindibles, que ja reflecteixen de manera clara els continguts corresponents: “Les principals notícies de la Federació”, “La identitat cooperativa com a font d'avantatge”, “El cooperativisme busca una sola veu”, “Les cooperatives tenen bona premsa”, “Sectorial d'Iniciativa Social: vint anys caminant junts”. “Quan 2 i 2 fan 5”, “Cooperació i emprenedoria a l'escola”, “Les fusions d'estructures cooperatives en l'àmbit mundial: tendències”, “Aposta”, “Formació feta a mida per al cooperativisme”, “Compacto”, “Primitive Films passa a l'acció”, “Efficens Way”, “Fer anar l'empresa com un rellotge suís”, “New Executive Language Centre”, “Renéixer cooperant”. “III Fira Solidària de Catalunya”, “Assaborint l'altre món possible”, “El model cooperatiu de l'Hospital de Barcelona: 25 anys d'èxit”, “Gabriel García de Oro, director creatiu executiu d'OgilvyOne Barcelona”, “Financoop. Cita amb inversors”, “Qui són les persones consumidores de cooperatives de Catalunya?”, “Aracoop, un programa per enfortir el sector cooperatiu”, “Viatge a les cooperatives d'Europa”, “Clubs d'accionariat popular”, “Una alternativa a la mercantilització del futbol”, “Directori de cooperatives federades”.

¡OTU, JA CELEBRES LA TEVA DIADA?

VINE A CELEBRAR LA DIADA DEL COOPERATIVISME 2015

Organitza:

Comissió per a la Diada del Cooperativisme

www.diadacooperativisme.blogspot.com.es

4 de juliol

21 h

**Sant Andreu de
Palomar**

Sopar popular, música,
lectura del manifest i
parlaments